

**ЦИРКАДІАННІ РИТМИ ВПЛИВУ АНТРАЛЮ НА СТАН СИСТЕМИ
ПОЛ-АОЗ ТА АКТИВНІСТЬ ЦИТОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ
ЗА УМОВ ГОСТРОГО ХРОНОДЕТЕРМІНОВАНОГО
ПАРАЦЕТАМОЛОВОГО ГЕПАТИТУ У ЩУРІВ**

Калько К. О.¹, Дроговоз С. М.², Міщенко О. Я.¹

Національний фармацевтичний університет м. Харків, Україна

¹Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Кафедра клінічної фармакології, ²кафедра фармакології

clinpharmacol_ipksph@nuph.edu.ua

Вступ. Визначення залежності ефективності та токсичності ліків від часу доби та/або сезону року є одним із пріоритетних напрямків сучасної експериментальної та клінічної фармакології. Метою дослідження стало встановлення особливостей циркадіанних ритмів впливу синтетичного гепатопротектору антралю на стан системи ПОЛ-АОЗ та активність цитолітичних процесів за умов гострого хронодетермінованого парацетамолового гепатиту у щурів.

Матеріали та методи. Гострий хронодетермінований парацетамоловий гепатит у щурів відтворювали одноразовим в/ш введенням парацетамолу (1000 мг/кг) у ранковий (09.00), денний (15.00), вечірній (21.00) та нічний (03.00) періоди. Стан процесів ПОЛ-АОЗ в гепатоцитах оцінювали відповідно за вмістом ТБК-активних продуктів (ТБК-АП), рівнем ВГ, активністю СОД та каталази, а стан цитолітичних процесів – за активністю АЛАТ у сироватці крові.

Результати дослідження. У інтактних щурів встановлений циркадіанний пік активності антиоксидантної системи печінки у ранково-денний та мінімальний у вечірньо-нічний період. Експериментальний парацетамоловий гепатит характеризувався акрофазою активації цитолізу ввечері (21.00) та вранці (09.00): відповідно зростання активності АЛАТ в 3,3 та 2,5 рази ($p < 0,05$), що співпадає з піком зниження ендogenous антиоксиданту ВГ вранці в 1,4 рази ($p < 0,05$), та із мінімальними цитолітичними змінами вдень (15.00) та вночі (03.00). Встановлено, що найвиразніший вплив на ПОЛ-АОЗ та цитолітичні процеси антраль виявляв у ранковий (09.00) та вечірній (21.00) періоди, що підтверджується зростанням вмісту ВГ в 1,3 та 1,4 рази та зниженням активності АЛАТ в 1,3-1,5 рази ($p < 0,05$).

Висновки. Антиоксидантна та антицитолітична дія антралю максимально виявляється вранці та вдень. Встановлені хронофармакологічні особливості дії антралю на ПОЛ-АОЗ та цитолітичні процеси доцільно враховувати при використанні його як препарату порівняння при доклінічному вивченні перспективних гепатопротекторів та при проведенні подальших його хронофармакологічних досліджень.